

عنوان مقاله:

بررسی کمال هندسی در معماری مساجد ایران (نمونه های موردی مسجد جامع اردستان و مسجد امام اصفهان)

*سپیده چاش ۱، جواد میرزاوند ۲

۱- ارشد معماری، نظام مهندسی، اندیشک جاده انقلاب روبروی شهرداری،

شماره تماس: ۰۹۱۶۶۴۱۳۷۱۲ sepideh.chash@gmail.com

۲- دانشجوی ارشد معماری، شهرداری اندیشک، جاده انقلاب شهرداری اندیشک،

mirzavand@gmail.com شماره تماس: ۰۹۱۶۳۴۱۲۹۸۶

چکیده

معماری مساجد در هنر اسلامی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. مسجد بیان اندیشه ها و اعتقادات هنرمندانی است که زندگی خویش را صرف رسیدن به یگانگی و وحدت در آثار خود کرده اند.

مسجد مکانی است که تمام اجزا و عناصر آن وحدت آفرین است و از گثرت به وحدت می رسد که این خود جان مایه رسیدن به کمال والاست. تمامیت وجودی هندسه مساجد در تمام اجزا چه در فرم و شکل ظاهری و چه در تزیینات درونی عناصر سیر از کثرت به وحدت و رسیدن به کمال است.

در این مقاله تلاش می شود به سیر و رسیدن به کمال در هندسه مساجد ایرانی در دو دوره سلجوقیان و صفویه پرداخته شود که نتایج حاصل از این دو دوره را می توان به تمام دوره ها تعمیم داد.

حال این سوال مطرح می شود که این کمال گرایی هندسی در این دو دوره بوده است؟

برای رسیدن به این پاسخ به بررسی نمونه هایی از مساجد هر دو دوره (مسجد جامع اردستان و مسجد امام اصفهان) پرداخته شده است و در این نمونه ها معیارهایی را به عنوان مفهوم هندسه و فضای معماری از دیدگاه حکمت اسلامی در نظر گرفته و بررسی کرده ایم و در آخر مشخص می کنیم که آیا این کمال گرایی وجود داشته است یا خیر؟

نتایج حاصله از این تحقیق نشان می دهد، معیارهایی که به عنوان کمال هندسی در این تحقیق بیان شده است در هر دو دوره دیده می شود.

روش پژوهش در این مقاله تحلیلی-توصیفی است و آزمون تحقیق از طریق تحلیل هندسی بناها به نتیجه رسیده است.

کلید واژه:

کمال - مسجد - هندسه - معماری اسلامی ایران